

Міністерство освіти і науки України
Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова
Херсонський навчально-науковий інститут

Кафедра економіки

О7861

ЗАТВЕРДЖЕНО
Заступник директора з
навчальної роботи

к.т.н., проф. Дудченко О.М.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Program of the Discipline

«РИНОК ПРАЦІ»

«LABOR MARKET»

рівень вищої освіти *перший (бакалаврський)*

тип дисципліни *вибіркова*

мова викладання *українська*

Херсон - 2023 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Ринок праці» є однією із складових комплексної підготовки фахівців першого бакалаврського рівня вищої освіти галузі знань – 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальності – 051 «Економіка», освітньо-професійної програми – «Економіка підприємства».

«15» листопада 2023 року 20 с.

Розробник: Година О.В. – старший викладач кафедри економіки.

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Ринок праці» розглянуто на засіданні кафедри економіки

Протокол № 4 від «15» листопада 2023 р

Завідувач кафедри

 А.В. Руснак

Робоча програма навчальної дисципліни «Ринок праці» затверджена методичною радою ХННІ НУК.

Протокол № 4 від «16» листопада 2023 р.

Голова МР ХННІ НУК

 О.М. Дудченко

© ХННІ НУК, 2023 рік

© Година О.В., 2023 рік

Зміст

Вступ.....	4
1. Опис навчальної дисципліни.....	5
2. Мета вивчення навчальної дисципліни.....	6
3. Передумови для вивчення дисципліни.....	6
4. Очікувані результати навчання.....	7
5. Програма навчальної дисципліни.....	7
6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування	13
7. Форми поточного та підсумкового контролю.....	14
8. Критерії оцінювання результатів навчання.....	17
9. Засоби навчання.....	18
10. Рекомендовані джерела інформації.....	18
Додаток.....	21

ВСТУП

Анотація

Програма навчальної дисципліни «Ринок праці» передбачає набуття студентами глибоких теоретичних знань з ринку праці та вміннями й навичками в сфері формування і регулювання його механізмів, зокрема, у розкритті концепцій регулювання соціально-трудових відносин, механізму саморегулювання, державного та колективно-договірного регулювання ринку праці, моделей регулювання ринку праці в залежності від типу економічної системи країни, суб'єктів структури та інфраструктури ринку праці, методів державного регулювання ринку праці, основних напрямів і принципів сучасної політики зайнятості населення.

Дисципліна «Ринок праці» носить міждисциплінарний характер, вона забезпечує підготовку студентів до вивчення навчальних дисциплін «Економіка праці та соціально-трудові відносини», «Маркетинг», «Менеджмент», «Трудове та господарське право», «Державне регулювання економіки».

Ключові слова: ринок праці, робоча сила, заробітна плата, попит на працю, пропозиція праці, вартість робочої сили, зайнятість, безробіття, міграція населення.

Annotation

The program of the educational discipline "Labor Market" provides students with the acquisition of in-depth theoretical knowledge of the labor market and skills and abilities in the field of formation and regulation of its mechanisms, in particular, in the disclosure of the concepts of regulation of social and labor relations, the mechanism of self-regulation, state and collective-contract regulation of the labor market, models of labor market regulation depending on the type of economic system of the country, subjects of the structure and infrastructure of the labor market, methods of state regulation of the labor market, main directions and principles of modern population employment policy.

The discipline "Labor Market" is interdisciplinary in nature, it provides preparation of students to study the academic disciplines "Economics of labor and social and labor relations", "Marketing", "Management", "Labor and economic law", "State regulation of the economy".

Key words: labor market, labor force, wages, labor demand, labor supply, labor cost, employment, unemployment, population migration

1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість Кредитів – 5	Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»	Вибіркова	
Модулів – 2		Рік підготовки	
Змістових Модулів – 2		5-й, (1-й)*	4-й
Електронна адреса на сайті ХННІ НУК: http://www.kb.nuos.edu.ua/Licensing%20and%20accreditation%20specialties/business-economics-b.html	Спеціальність 051 «Економіка» Освітньо-професійна програма «Економіка підприємства»	Семестри	
Індивідуальне науково-дослідне завдання - немає		7-й, (3-й)*	7-й
Загальна кількість годин – 150		Лекції, год.	
Тижневих годин для денної форми навчання:		30 год.	8 год.
аудиторних:		Практичні роботи, год.	
7-й, 3-й- семестр - 4		30 год.	8 год.
самостійної роботи студента:	Самостійна робота, год.		
7-й, 3-й- семестр - 6	Освітній рівень: перший (бакалаврський)	90 год.	134 год.
		Індивідуальне завдання, год.	
		-	-
		Вид контролю: залік	
		Форма контролю: комбінована (письмовий контроль, тестовий контроль)	

Примітка: * для груп, що навчаються за скороченим терміном

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета – всебічне і глибоке розуміння студентами змісту процесів, що лежать в основі функціонування ринку праці та міжнародної міграції населення; а також узагальнення зарубіжного і вітчизняного досвіду у галузі регулювання соціально-економічних процесів розвитку відносин між Європейським Союзом та Україною.

Дослідження науково-методичних засад механізму впливу міграції робочої сили на економіку України та різних країн Європейського Союзу.

Завдання – вивчення основ і порівняння різноманітностей функціонування ринку праці в Україні та Європейському Союзі; дослідження причин виникнення і етапів розвитку міжнародної трудової міграції; ознайомлення і засвоєння теорій міжнародної міграції; розуміння чинників і наслідків міжнародної міграції робочої сили між Україною та Європейським Союзом; аналіз значення грошових переказів мігрантів для соціально-економічного розвитку Європейського Союзу та України на основі кількісного і якісного аналізу; дослідження ефективності сучасної політики відносин між Україною та Європейським Союзом у галузі міграційної політики держави.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

- здатність до логічного, абстрактного, креативного, критичного мислення, аналізу та синтезу на основі логічних аргументів та перевірених фактів;
- уміння аналізувати та систематизувати інформацію з різних джерел, використовуючи інноваційні підходи та сучасні технології.
- наявність системного уявлення про структуру і тенденції розвитку світової економіки;
- знання принципів прийняття і реалізації економічних рішень на мікро- та макрорівнях; уміння використовувати економічну інформацію у професійній, виробничій діяльності.
- здатність визначати економічні стратегії;
- вміння прогнозувати тенденції розвитку глобальних ринків з урахуванням кон'юнктурних змін;
- вміння здійснювати пошук економічної інформації; уміння проводити економічний, стратегічний аналіз та оцінку зовнішньоекономічної діяльності держав в цілому.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовами для вивчення даної дисципліни є дисципліни: «Політична економія», «Мікроекономіка», «Макроекономіка», «Економіка підприємства», «Гроші та кредит», «Державне регулювання економіки», «Регіональна економіка».

4. Очікувані результати навчання

- У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:
- основи функціонування ринку праці в Україні та Європейському Союзі;
 - поняття зайнятості, безробіття, номінальної та реальної заробітної плати;
 - міжнародно-правові норми та принципи, що визначають специфіку регулювання ринку праці та міграційної політики держави;
 - причини виникнення і етапи розвитку міжнародної трудової міграції;
 - теорії міжнародної міграції;
 - чинники і наслідки міжнародної міграції робочої сили між Україною та Європейським Союзом.

вміти:

- розрізняти між фактом і думкою; формувати власне бачення сучасних процесів, що відбуваються на ринку праці і в міграційних процесах;
- аналізувати стан і динаміку ринку праці в Україні та Європейському Союзі;
- розраховувати індекси номінальної і реальної заробітної плати;
- володіти методикою розрахунку прожиткового мінімуму;
- оцінювати ефективність сучасної політики відносин між Україною та Європейським Союзом у галузі міграційної політики держави.

5. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Теоретичні засади та механізми функціонування ринку праці

Тема 1. Ринок праці в економічній системі, його суть і функції. Поняття «ринок праці» і «ринок робочої сили». Специфіка терміну «робоча сила». Умови виникнення ринку праці. Механізм функціонування сучасного ринку праці (суб'єкти, об'єкти, цілі, інструменти, засоби впливу. Види ринку праці, його сегментація.

Джерела інформації: [7, с. 8-20], [8, с. 13-41].

Тема 2. Механізм функціонування ринку праці. Ринок праці в соціально-економічній системі. Безробіття та його види. Фактори, що впливають на безробіття. Сучасні моделі ринку праці. Державне регулювання ринку праці.

Джерела інформації: [18, с. 148-164].

Тема 3. Інфраструктура ринку праці. Інституційна схема регулювання ринку праці в Україні. Інститути соціального партнерства. Державна служба зайнятості. Функції і структура профспілок в Україні. Територіальні органи

управління зайнятістю.

Джерела інформації: [8, с. 62-84].

Тема 4. Внутрішньофірмовий ринок праці. Кадрова політика фірми. Етапи управління персоналом. Оплата праці на підприємстві. Основні принципи сучасної мотивації праці. Профпідготовка і перепідготовка кадрів на підприємстві.

Джерела інформації: [8, с. 88-99], [18, с. 78-87].

Тема 5. Індивідуальне пропонування на ринку праці. Поняття «індивідуальної» пропозиції робочої сили і джерела її поповнення. Чинники, що впливають на обсяг пропозиції робочої сили (демографічні, економічні, соціальні, правові, екологічні, психологічні, політичні).

Джерела інформації: [8, с. 108-142].

Тема 6. Сукупне пропонування на ринку праці. Поняття «сукупної» пропозиції робочої сили і джерела її поповнення. Система статистичних показників пропозиції робочої сили і попиту на робочі місця. Методи стимулювання і скорочення пропозиції на ринку праці. Регіональні аспекти пропозиції робочої сили.

Джерела інформації: [8, с. 146-157], [18, с. 125-133].

Тема 7. Індивідуальний і сукупний попит на робочу силу. Поняття «індивідуального» і «сукупного» попиту на робочу силу. Ринок робочих місць. Чинники формування попиту на робочу силу (економічні, соціальні, демографічні, організаційні, техніко-технологічні, нормативно-правові). Заходи щодо регулювання попиту на робочу силу. Регіонально-галузевий аналіз робочої сили.

Джерела інформації: [7, с. 80-98], [8, с. 161-170].

Тема 8. Забезпечення зайнятості населення. Поняття, види, форми зайнятості робочої сили на ринку праці. Концепції повної і глобальної, примусової і добровільної зайнятості. Закон України «Про зайнятість населення», його зміст, структура і основні розділи. Самозайнятість як найважливіший напрям політики держави на ринку праці.

Джерела інформації: [8, с. 174-191].

Модуль 3. Проблеми формування ринку праці в сучасних умовах розвитку економіки країни

Тема 9. Безробіття, її форми і причини. Умови і причини виникнення безробіття. Основні форми її. Закон Оукена. Природний рівень безробіття. Визначення статусу безробітних в Україні. Поняття відповідної роботи. Соціальний захист безробітних.

Джерела інформації: [8, с. 200-229],[18, с. 172-195].

Тема 10. Гнучкий ринок праці. Поняття гнучкості і жорсткості ринку праці. Аспекти гнучкості ринку праці. Гнучкі форми зайнятості. Мобільність робочої сили.

Джерела інформації: [7, с. 33-36], [8, с. 234-249].

Тема 11. Аналіз прогнозування стану ринку праці. Мета і завдання напряму аналізу ринку праці. Аналіз співвідношення попиту і пропозиції на ринку праці. Основні методи дослідження ринку праці. Прогнозування параметрів ринку праці.

Джерела інформації: [7, с. 189-204], [8, с. 250-304].

Тема 12. Особливості і етапи формування ринку праці в Україні. Сучасні умови ринкової трансформації економіки. Структурна перебудова. Структура зайнятості і безробіття. Входження України в міжнародний ринок праці.

Джерела інформації: [7, с. 243-253], [18, с. 256-271].

5.1. Тематичний план навчальної дисципліни

Таблиця 2

Розподіл навчального часу за модулями

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	* у тому числі			усього	* у тому числі		
		л.	пр.	с.р.		л.	пр.	с.р.
Модуль 1. Теоретичні засади та механізми функціонування ринку праці								
Тема 1. Ринок праці в економічній системі, його суть і функції	10	2	2	6	10	4	4	8
Тема 2. Механізм функціонування ринку праці	10	2	2	6	10			10
Тема 3. Інфраструктура ринку праці	10	2	2	6	10			8
Тема 4. Внутрішньофірмовий ринок праці	10	2	2	6	10			8
Тема 5. Індивідуальне пропонування на ринку праці	10	2	2	6	10			10
Тема 6. Сукупне пропонування на ринку праці	10	2	2	6	10			8
Тема 7. Індивідуальний і сукупний попит на робочу силу	14	4	4	6	14	2	2	12
Тема 8. Забезпечення зайнятості населення	16	4	4	8	16			14
Разом за змістовим модулем 1	90	20	20	50	90	6	6	78
Модуль 2. Проблеми формування ринку праці в сучасних умовах розвитку економіки країни								
Тема 9. Безробіття, її форми і причини	14	2	2	10	14	2	2	14
Тема 10. Гнучкий ринок праці	14	2	2	10	16			14
Тема 11. Аналіз прогнозування стану ринку праці	14	2	2	10	14			14
Тема 12. Особливості і етапи формування ринку праці в Україні	18	4	4	10	16			14
Разом за змістовим модулем 2	60	10	10	40	60	2	2	56
Разом з дисципліни	150	30	30	90	150	8	8	134

*(у тому числі для групи, що навчається за скороченим терміном навчання)

5.2. Теми практичних занять

Теми практичних занять для студентів денної та заочної форм навчання наведені в табл. 3.

Таблиця 3

Тематика практичних занять

Назва теми	Кількість годин	
	денна форма	заочна форма
1. Класифікація та сегментація ринку праці	2	4
2. Закони Хікса-Маршала. Перехресна еластичність попиту на працю	2	
3. Нормативно-правове середовище, що регулює ринок праці України	2	
4. Пристосування ВФРП до змін на підприємстві	2	
5. Ефект доходу та заміщення в класичній теорії пропонування часу. Крива індивідуального пропонування на ринку праці	2	
6. Фактори, що впливають на пропозицію праці. Закон пропозиції праці	2	
7. Фактори впливу на попит на ринку праці. Ефекти масштабу та заміщення	4	2
8. Види і форми зайнятості	4	
9. Види та форми безробіття	2	2
10. Гнучкість форм зайнятості та використання робочого часу	2	
11. Структура та показники аналізу ринку праці України	2	
12. Сучасний стан ринку праці в Україні	4	
Разом	30	8

5.3 Самостійна робота та індивідуальні завдання

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної та заочної форм навчання наведені в табл. 4.

Таблиця 4

Тематика самостійної роботи та індивідуальні завдання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Ринок праці в економічній системі, його суть і функції	0,5	4
2	Тема 2. Механізм функціонування ринку праці	0,5	4
3	Тема 3. Інфраструктура ринку праці	0,5	4
4	Тема 4. Внутрішньофірмовий ринок праці	0,5	4
5	Тема 5. Індивідуальне пропонування на ринку праці	1	4
6	Тема 6. Сукупне пропонування на ринку праці	1	4
7	Тема 7. Індивідуальний і сукупний попит на робочу силу	1	4
8	Тема 8. Забезпечення зайнятості населення	1	5
9	Тема 9. Безробіття, її форми і причини	1	5
10	Тема 10. Гнучкий ринок праці	1	4
11	Тема 11. Аналіз прогнозування стану ринку праці	1	5
12	Тема 12. Особливості і етапи формування ринку праці в Україні	1	4
Разом		10	51

5.4 Розподіл годин самостійної роботи

Розподіл годин самостійної роботи наведено в табл. 5.

Таблиця 5

Розподіл годин самостійної роботи

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Підготовка до лекцій	15	8
2	Підготовка до практичних робіт	20	30
3	Підготовка до поточного модульного контролю (2х)	30	-
4	Виконання контрольної роботи	-	30
5	Самостійне вивчення тем, що не входять до лекційного курсу	10	51
6	Підготовка до заліку	15	15
Разом		90	134

6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування

В якості методів навчання для всіх видів занять використовується:

- робота з літературою, як опрацювання різних видів джерел, спрямоване на формування нових знань, їх закріплення, вироблення вмінь і навичок та реалізацію контрольної-корекційної функції в умовах формальної освіти;
- пояснення, як словесне розкриття причинно-наслідкових зв'язків і закономірностей у розвитку природи, людського суспільства і людського мислення.

Для лекційних занять застосовується:

- лекція, як усний виклад навчального матеріалу, що характеризується великим обсягом, складністю логічних побудов, сконцентрованістю розумових образів, доведень і узагальнень;
- ілюстрування, як показ та сприйняття предметів, процесів і явищ у їх символічному зображенні за допомогою плакатів, карт, портретів, фотографій, схем, репродукцій, звукозаписів тощо;
- відеометод, як використання відеоматеріалів для активізації наочно чуттєвого сприймання, що забезпечує більш легке і міцне засвоєння знань в їх образно-понятійній цілісності та емоційній забарвленості.

Для практичних занять застосовується:

- практична робота, як метод поглиблення і закріплення теоретичних знань та перевірки наукових висновків.

Засобами оцінювання та методами демонстрації результатів вивчення дисципліни є:

- усні відповіді;
- виконання практичних завдань;
- модульні контрольні роботи у формі відповідей на тестові запитання, есе (контрольна робота);
- залік.

7. Форми поточного та підсумкового контролю

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною шкалою. Підсумкова оцінка навчального курсу включає в себе оцінки отримані студентами впродовж поточного контролю. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти та набутих ними практичних навичок.

Поточний контроль здійснюється:

- на кожному семінарському та практичному занятті;

- на модульних контрольних роботах, які проводяться після завершення кожного змістовного модуля. Модульні контрольні роботи складаються з захисту самостійного індивідуального науково-дослідного завдання (есе, контрольна робота) та відповідей на тестові запитання.

Сума балів за модульну контрольну роботу є складовою оцінки за результатами поточного контролю. Максимальна оцінка за результатами поточного контролю - 100 балів. Зарахування кредитів навчального курсу можливе тільки після досягнення результатів, запланованих цією програмою.

7.1. Форми контролю результатів навчальної діяльності студентів та їх оцінювання

Критерії оцінювання практичних робіт

Таблиця 6

Бал	Критерії оцінювання
3	Робота виконана у встановлений термін. Студент самостійно визначає тип завдання і раціонально розв'язує його. Може розв'язувати комбіновані задачі. Звіт відповідає встановленим вимогам

2	Робота виконана самостійно з порушенням встановлених термінів. Студент самостійно визначає тип завдання та раціонально розв'язує його. Може розв'язувати комбіновані задачі. Звіт відповідає встановленим вимогам
1	Робота виконана з порушенням встановлених термінів. Студент наводить потрібні формули. Виконує завдання, використовуючи алгоритм. Складений звіт містить неточності та помилки у висновках
0	Студент не розв'язує задачі

**Критерії оцінювання поточного модульного контролю знань
у формі тестування**

Таблиця 7

Правильних відповідей, %	100	90	80	70	60	50	40	30	20	10
Бал	15	13,5	12	10,5	9,0	7,5	6,0	4,5	3,0	1,5

Критерії оцінювання контрольної роботи (для заочної форми)

Таблиця 8

Бал	Критерії оцінювання
15	Робота виконана у встановлений термін. Матеріал викладено у достатньому обсязі, аргументовано і у правильній послідовності. Використані не тільки рекомендовані джерела інформації, а й новітні, самостійно знайдені у періодичних виданнях та в інтернет-ресурсах. Правильно сформульовані узагальнюючі висновки. Робота достатньо ілюстрована, оформлена акуратно, з дотриманням вимог до технічної документації. Під час захисту роботи студент вільно орієнтується в матеріалах
10	Робота виконана у встановлений термін. Матеріал викладено у достатньому обсязі, логічно. Використані рекомендовані джерела інформації. Правильно сформульовані узагальнюючі висновки. Робота оформлена акуратно, з дотриманням вимог до технічної документації. Під час захисту роботи студент орієнтується в матеріалах, у відповідях є неточності
7	Робота виконана з порушенням встановлених термінів. Матеріал викладено у правильній послідовності, але недостатньо повно. Недостатньо використані рекомендовані джерела інформації. Висновки сформульовані формально або не зв'язані з матеріалами роботи. В оформленні роботи є порушення вимог до технічної документації. Під час захисту роботи студент в цілому орієнтується в матеріалах, у відповідях є

	помилки та неточності
3	Робота виконана з порушенням встановлених термінів. Матеріал викладено безсистемно, висновки сформульовані формально або відсутні. Робота оформлена неохайно, з порушенням вимог до технічної документації. Під час захисту роботи студент слабо орієнтується в матеріалах, у відповідях є помилки
0	Роботу не виконано

Узагальнюючі результати поточного контролю знань

Таблиця 9

Форма контролю	Максимальна кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Виконання практичних робіт	10 роб. × 3 бали = 30 балів	10 роб. × 3 бали = 30 балів
Поточний модульний контроль	2 МКР × 15 балів = 30 балів	-
Виконання контрольних робіт	-	1 роб. × 30 балів = 30 балів
Всього	60	60

Критерії оцінювання заліку

Таблиця 10

Бал	Критерії оцінювання
40	Студент в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно й аргументовано його висвітлює, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань; вільно послуговується науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки
30	Студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його висвітлює, розкриває зміст теоретичних запитань, послуговується науковою термінологією. Проте виклад окремих питань недостатньо змістовний та аргументований, допущені окремі несуттєві неточності та незначні помилки
20	Студент загалом володіє навчальним матеріалом, висвітлює його основний зміст під час усних виступів, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації. Допускає окремі суттєві неточності та помилки

10	Студент володіє навчальним матеріалом не в повному обсязі, висвітлює його фрагментарно, без обґрунтування, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускає суттєві неточності
0	Студент не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань

8. Критерії оцінювання результатів навчання

Таблиця 11

№ змістового модуля і теми	Денна форма		Заочна форма		
	вид роботи	кількість балів	вид роботи	кількість балів	
ЗМ 1	T1	Практична робота № 1	3	Практична робота № 1	3
	T2	Практична робота № 2	3	Практична робота № 2	3
	T3	Практична робота № 3	3	Практична робота № 3	3
	T4	Практична робота № 4	3	Практична робота № 4	3
	T5	Практична робота № 5	3	Практична робота № 5	3
	T6	Практична робота № 6	3	Практична робота № 6	3
ПМК	Тест № 1	10			
ЗМ 2	T7	Практична робота № 7	3	Практична робота № 7	3
	T8	Практична робота № 8	3	Практична робота № 8	3
ПМК	Тест № 2	10			
ЗМ 3	T9	Практична робота № 9	3	Практична робота № 9	3
	T10	Практична робота № 10	3	Практична робота № 10	3
	T11	Практична робота № 11	3	Практична робота № 11	3
	T12	Практична робота № 12	3	Практична робота № 12	3
Самостійна (індивідуальна) робота (реферат)		4	Контрольна робота	24	
Разом поточна кількість балів		60		60	
Підсумковий контроль	Екзамен	40	Екзамен	40	
	Теоретичні питання	20	Теоретичні питання	10	
	Практичне завдання	10	Практичне завдання	20	
	Тестування	10	Тестування	10	
Сума		100		100	

9. Засоби навчання

Технічні засоби навчання: мультимедійний проектор, персональні комп'ютери з підключенням до мережі Інтернет.

При проведенні занять за дистанційною формою навчання (у період карантину) використовуються дистанційні платформи й інформаційно-комунікаційні технології (Moodle, Google Classroom, DingTalk, ZOOM Cloud Meetings, Skype, Viber, WeChat, Telegram, соціальні мережі тощо).

10. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Закон України «Про зайнятість населення» зі змін. № 5067- VI від 05.07.2012 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua>

2. Закон України «Про професійний розвиток працівників» від 12 січня 2012 року №4312-VI

3. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку укладення договору про стажування студентів закладів вищої освіти та учнів закладів професійної (професійно-технічної) освіти на підприємствах, в установах та організаціях і Типової форми договору про стажування студентів закладів вищої освіти та учнів закладів професійної (професійно-технічної) освіти на підприємствах, в установах та організаціях» від 16 січня 2013 р. № 20

4. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку видачі ваучерів для підтримання конкурентоспроможності осіб на ринку праці» від 20 березня 2013 р. № 207

5. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку організації громадських та інших робіт тимчасового характеру» від 20 березня 2013 р. № 175

6. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку реєстрації, перереєстрації безробітних та ведення обліку осіб, які шукають роботу» від 19 вересня 2018 р. № 792

7. Безтелесна Л.І., Юрчик Г.М. Ринок праці: Навчальний посібник. – Рівне: НУВГП, 2012. – 270 с. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ep3.nuwm.edu.ua/1868/>

8. Волкова О.В. Ринок праці / О.В. Волокова. Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 624 с.

9. Думанська Ю. І. Інтеграційні процеси світового ринку праці в Україні. Вісник Хмельницького національного університету 2014. – №5. – Т.1.

10. Кожем'якіна С. Ринок праці та зайнятість в Україні: реалії та перспективи (2018) : колективна монографія / За наук. ред. С. Кожем'якіної, С. Калініної. - К.: ППК ДСЗУ. 424 с.

11. Калина А. В. Ринок праці – К.; МАУП, 2013. – 202 с.

12. Козар В. В. Вплив глобалізації світового ринку праці на ефективність використання трудового потенціалу України / International Journal Technologies in Economy – 2018 – 2(14). – С. 51-59.

13. Маршавін Ю.М. Регулювання ринку праці України: теорія і практика системного підходу: моногр. / Ю. М. Маршавін. – К.: Альтепрес, 2011. – 396с.

14. Мусієнко В. Д. Міграційні процеси трудового потенціалу на ринку праці України в умовах глобалізації / В. Д. Мусієнко, А. Ю. Шахно, Н. А. Молозіна, В. І. Дрібниця // Вісник КЕІ КНЕУ. – 2011. - №3. – С. 41 – 49.

15. Петрова І.Л. Український ринок праці: імперативи та можливості змін : колективна монографія / за наук. ред. д.е.н., проф. І.Л. Петрової, к.е.н. В.В. Близнюк ; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозув. НАН України». – Електрон. дані. – К., 2018. – 356 с. – Режим доступу : <http://ief.org.ua/docs/mg/306.pdf>

16. Рофе А. І. Ринок праці / А. І. Рофе. - М., 2016.

17. Сергій О. Гендерний аспект ринку праці України / О. Сергій, А. Рандіна // Управління трудовими ресурсами. – 2010. - №5. – С. 35-36.

18. Чернявська О.В. Ринок праці: навч. посібн. 2-ге вид. перероб. і доп. / О.В. Чернявська. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 522 с.

19. Чернявська О.В. Ринок праці / О.В. Чернявська. Навчальний посібник. – Центр навчальної літератури, 2019. – 522 с.

20. Юрчик Г. М. Дискримінація на ринку праці: прояви, вітчизняний і європейський досвід подолання. Сб. праць Національного університету водного господарства та природокористування. – 2016. №6. С. 80-87.

Допоміжна література

21. Акіліна О. В. Економіка праці / О. В. Акіліна, Л. М. Ільч. – К. : Алерта, 2010. – 733 с.

22. Березюк А. М. Економіка праці й соціально-трудова відносини : навч. посібн. / А. М. Березюк, С. М. Мельніков, О. С. Попов ; Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського "Харк. авіац. ін-т". – Х. : ХАІ, 2011. – 105 с.

23. Гаврилюк Л. А. Економіка праці і соціально-трудова відносини : навч. посібн. / Л. А. Гаврилюк, А. Л. Бержанір, М. І. Дяченко ; за ред. проф. Л. А. Гаврилюка ; Уман. нац. ун-т садівництва. – Умань : [б. в.], 2011. – 416 с.

24. Лібанова Е.М. Ринок праці в економічній системі / Е.М. Лібанова, Д.П. Мельничук. – Житомир, 2012. – 260 с.

25. Калина А. В. Економіка праці та соціально-трудова відносини. – К., МАУП, 2014. – 396 с.

26. Колот А. М. Економіка праці та соціально-трудова відносини: підручник / [А. М. Колот, О. А. Грішнова, О. О. Герасименко та інші]; за наук. ред. д-ра екон. наук. проф. А. М. Колота. – К.: КНЕУ, 2009. – 711 с.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України <http://www.kmu.gov.ua>
2. Офіційний сайт Верховної Ради України <http://www.zakon1.rada.gov.ua>
3. Офіційний сайт Міністерства соціальної політики України <http://msp.gov.ua>
4. Офіційний сайт Державної служби зайнятості <http://dcz.gov.ua>
5. Офіційний сайт Державної служби статистики <http://ukrstat.gov.ua>
6. Офіційний сайт Національної тристоронньої соціально-економічної ради <http://ntser.gov.ua/ua/home.html>
7. Офіційний веб-портал Федерації профспілок України http://fpsu.org.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=332
8. Офіційний сайт Конфедерації вільних профспілок України <http://kkvpu.org.ua/uk/>
9. Офіційний сайт Федерації роботодавців України <http://ua.fru.org.ua/>
10. Офіційний сайт Конфедерації роботодавців України <http://confeu.org.ua/home.html>
11. Офіційний сайт <http://epp.eurostat.ec.europa.eu>
12. Офіційний сайт Міжнародної організації праці <http://www.ilo.org/global/lang--en/index.htm>
13. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua>.
14. Офіційний сайт ХФ НУК: <http://kb.nuos.edu.ua>.

Розробник старший викладач

О.В. Година

Додаток

Контрольні питання з дисципліни «Ринок праці»

1. Теоретичні основи дослідження ринку праці і міграції населення.
2. Функції ринку праці. Особливості державного регулювання ринку праці.
3. Взаємозв'язок рівня зайнятості з людським та соціальним капіталом.
4. Експорт та імпорт робочої сили. Причини виникнення і етапи розвитку міжнародної міграції.
5. Історичні періоди в розвитку міжнародної міграції, чотири етапи міжнародної міграції, що пов'язані з глобалізацією. Причини міграції населення (Е. Равенштейн, Е. Лі).
6. Розвиток теорій міжнародної міграції.
7. Теорія притягання – виштовхування (“push – pull”), неокласична теорія міграції).
8. Теорія міграційних мереж, нова економічна теорія міграції.
9. Теорія кумулятивного причинно-наслідкового зв'язку, теорія світових систем.
10. Теорія подвійних ринків праці, просторово-тимчасова теорія міграції, просторова теорія міграції.
11. Теорія міграційного підйому, теорія міграційних систем, синтетична теорія міграції.
12. Загальнонаукові і специфічні методи дослідження міграції робочої сили.
13. Методи аналізу і синтезу, теоретичного узагальнення, історичний, науковоаналітичний, систематизації та класифікації.
14. Вплив міжнародної міграції на економіку розвинутих країн.
15. Оцінка соціально-економічних чинників міграційного процесу в країнах ЄС.
16. Значення грошових переказів мігрантів для економік країн ЄС.
17. Наслідки міграції для країн походження мігрантів та країн, що приймають мігрантів.

18. Соціально-економічні чинники зовнішньої міграції.
19. Вплив міграційних процесів на соціально-економічний розвиток Європейського Союзу.
20. Вплив міграційних процесів на соціально-економічний розвиток України.
21. Економічні та соціальні чинники зовнішньої міграції з України.
22. Динаміка міграційних потоків.
23. Макро-, мікроекономічні, соціально-економічні наслідки міграції для економіки України.
24. Основні країни ЄС прямування мігрантів з України. Динаміка.
25. Соціально-економічна роль грошових переказів мігрантів.
26. Динаміка грошових переказів мігрантів, співвідношення грошових переказів до ВВП.
27. Вплив грошових переказів мігрантів на ВВП країни, ставки по кредитах та депозитам.
28. Позитивні і негативні наслідки грошових переказів.
29. Регулювання міжнародної трудової міграції в Україні.
30. Міжнародно-правові основи регулювання міжнародної трудової міграції.
31. Процедура розробки і реалізації міграційної політики держави.
32. Оцінка сучасної ситуації з зовнішньою міграцією, розробка або корегування існуючої міграційної політики держави, впровадження міграційної політики, контроль міграційної політики.
33. Ринок праці і міграція в умовах євроінтеграції.
34. Динаміка рівня зайнятості та заробітної плати в Україні.
35. Вплив євроінтеграційних процесів на соціально-економічний розвиток України.